

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ
щодо офіційного тлумачення частини третьої
статті 7 Закону України «Про судову експертизу»

1. Частина третя статті 7 Закону України «Про судову експертизу» від 25.02.1994 № 4038–ХІІ зі змінами (далі — Закон) встановлює, що виключно державними спеціалізованими установами здійснюється судово-експертна діяльність, пов'язана з проведенням криміналістичних, судово-медичних і судово-психіатричних експертиз.

2. Необхідність офіційного тлумачення ч. 3 ст. 7 Закону обумовлюється наступним. Як фізична особа — підприємець я здійснюю діяльність, пов'язану із застосуванням спеціальних знань у галузі судово-психіатричної експертизи. Разом із тим вказана законодавча норма застосовується судами загальної юрисдикції неоднозначно; деякі суди вважають, що криміналістичні, судово-медичні та судово-психіатричні експертизи можуть проводитися лише тими експертами, які є працівниками спеціалізованих державних установ. Виходячи з наведеного, я маю підстави вважати, що неоднозначність застосування ч. 3 ст. 7 Закону може призвести до порушення мого права на підприємницьку діяльність, гарантованого ст. 42 Конституції України.

3. Конституційне звернення з цього питання подається вдруге.

Відмовляючи у відкритті конституційного провадження за моїм попереднім конституційним зверненням, Конституційний Суд України в ухвалі від 13.07.2011 № 32–у/2011 зазначив, зокрема, що у жодному із правозастосовних актів, на які я посилався, не досліджувалося питання законності проведення судово-психіатричної експертизи особами, які не є співробітниками державних спеціалізованих установ; жоден із правозастосовних актів, на які я посилався, не приймався щодо мене особисто, не стосувався моїх інтересів.

На сьогоднішній день стали відомі нові приклади неоднакового застосування судами ч. 3 ст. 7 Закону, у частині яких безпосередньо оговорюється питання законності проведення *судово-психіатричної експертизи* в недержавних установах. Вказане, на мою думку, дозволяє повторно поставити питання щодо офіційного тлумачення вказаної законодавчої норми.

4. Вважаю, що згадувані в цьому зверненні приклади судових рішень, незважаючи на розмаїття видів судових експертиз та організаційно-правових форм суб'єктів судово-експертної діяльності, містять однакові юридично значимі обставини.

На мою думку, однаковість юридично значимих обставин повинна визначатись саме в контексті конкретної норми, а саме ч. 3 ст. 7 Закону.

Вказана норма розділяє суб'єктів судово-експертної діяльності на дві групи: 1) державні спеціалізовані установи; 2) суб'єкти, які не є державними спеціалізованими установами. До другої групи належать, зокрема, комунальні установи, приватні підприємства, фізичні особи — підприємці, фізичні особи (які проводять експертизи за разовими договорами), а також державні підприємства, які не мають статусу спеціалізованих установ. Отже, в розрізі ч. 3 ст. 7 Закону не має значення конкретна організаційно-правова форма суб'єкта, який не належить до державних спеціалізованих установ.

У свою чергу, всі різновиди судових експертиз у ч. 3 ст. 7 Закону також розділені на дві групи: 1) криміналістичні, судово-медичні та судово-психіатричні експертизи, які проводяться тільки державними спеціалізованими установами; 2) усі інші категорії судових експертиз, на які не розповсюджується вказане обмеження. Таким чином, у контексті спірної норми не має правового значення конкретний рід або вид судової експертизи; важливою є лише одна обставина: належить чи не належить така експертиза до криміналістичних, судово-медичних та судово-психіатричних експертиз, стосовно яких цією нормою встановлюються особливі вимоги.

Таким чином вважаю, що у наведених нижче правозастосовних актах має місце неоднозначне застосування ч. 3 ст. 7 Закону за ідентичних юридично значимих обставин.

5. У ряді рішень суди вважали, що проведення окремих категорій судових експертиз фахівцями, які не є працівниками державних спеціалізованих установах, відповідає вимогам ст. 7 Закону.

5.1. Ухвала колегії суддів Судової палати в кримінальних справах Верховного Суду України від 06 травня 2010 року у кримінальній справі № 5–1371к10 (реєстраційний номер 9415668).

Для проведення в цій справі фоноскопичної експертизи за рішенням органу досудового слідства на підставі разового договору була залучена в якості експерта фахівець Донецького інституту проблем штучного інтелекту

Згідно з висновком Верховного Суду України, таке рішення органу досудового слідства не суперечить вимогам ст. 7 Закону. Між тим фоноскопична експертиза належить до категорії криміналістичних експертиз, а Донецький інститут проблем штучного інтелекту не є державною спеціалізованою установою у розумінні ст. 7 Закону. Більше того, як видно з тексту ухвали від 06.05.2010, експерт брала участь у проведенні фоноскопичної експертизи за разовим договором.

Зазначена ухвала Верховного Суду України відповідно до ч. 2 ст. 402 Кримінально-процесуального кодексу України (1960 р.) набрала чинності з моменту її оголошення.

5.2. Ухвала Цюрупинського районного суду Херсонської області від 31 березня 2014 року в цивільній справі № 664/4307/13–ц (реєстраційний номер 37950777).

Посилаючись на ст. 7 Закону, суд доручив проведення судово-психіатричної експертизи в цій справі експертам *Комунального* закладу «Херсонська обласна психіатрична лікарня».

Як вбачається з листа Цюрупинського районного суду Херсонської області від 19.01.2016 № 02–03/75/2016, зазначена ухвала набрала законної сили 31.03.2014, а в частині зупинення провадження у справі 08.04.2014.

5.3. Ухвала Семенівського районного суду Чернігівської області від 05 березня 2015 року в цивільній справі № 744/174/15–ц (реєстраційний номер 53802576).

З посиланням на ст. 7 Закону суд дійшов висновку про необхідність доручення судово-психіатричної експертизи експертам *комунального* лікувально-профілактичного закладу «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня».

З листа суду від 16.01.2016 № 6/124/2016 вбачається, що зазначена ухвала набрала законної сили 24.03.2015 та не оскаржувалась.

5.4. Ухвали Жовтоводського міського суду Дніпропетровської області від 23 квітня 2015 року (реєстраційний номер 45839033) та від 28 серпня 2015 року (реєстраційний номер 49896370) у цивільній справі № 176/63/15–ц.

У цих ухвалях суд із посиланням на ст. 7 Закону доручив проведення судово-психіатричної експертизи експертам обласного *комунального* закладу «Гейківська психоневрологічна лікарня».

У листі від 22.01.2016 № 01–16/9/2016 Жовтоводський міський суд Дніпропетровської області вказав на неможливість надання відомостей щодо набрання цими ухвалями законної сили. Разом із тим у системі пошуку Єдиного державного реєстру судових рішень зазначені дати набрання законної сили цими ухвалями: так, ухвала від 23.04.2015 набрала законної сили 29.04.2015, а ухвала від 28.08.2015 набрала законної сили 03.09.2015.

5.5. Ухвала Рівненського окружного адміністративного суду від 02 листопада 2015 року в адміністративній справі № 817/2284/15 (реєстраційний номер 53324030).

При розгляді цієї справи суд із посиланням на ч. 3 ст. 7 Закону дійшов висновку про необхідність доручення судово-медичної експертизи експертам *Комунального* закладу «Обласне бюро судово-медичної експертизи».

У листі суду від 14.01.2016 № 01–41/242/16 зазначено, що ця ухвала законної сили не набрала та в апеляційному порядку не оскаржувалася. Однак у системі пошуку Єдиного державного реєстру судових рішень вказано, що ця ухвала набрала законної сили 02.11.2015.

5.6. Ухвала Рівненського міського суду Рівненської області від 21 грудня 2015 року в цивільній справі № 569/15938/15-ц (реєстраційний номер 54446938).

Розглядаючи питання про призначення судово-психіатричної експертизи, суд із посиланням на ст. 7 Закону встановив, що її проведення може бути доручено експертам *Комунального* закладу «Рівненський обласний центр психічного здоров'я населення» Рівненської обласної ради.

Листом Рівненського міського суду Рівненської області від 19.01.2016 № 569/15938/154/763/16-вих підтверджується, що вказана ухвала не оскаржувалася і набрала законної сили 29.12.2015.

6. В інших випадках суди загальної юрисдикції доходили висновків про те, що окремі категорії судових експертиз, зазначені у ч. 3 ст. 7 Закону, повинні проводитись тільки в державних спеціалізованих установах, а при недотриманні цієї умови висновки таких експертиз не можуть бути доказами.

6.1. Постанова Ялтинського міського суду Автономної Республіки Крим від 14 листопада 2007 року у кримінальній справі № 1-624/2007 (реєстраційний номер 1568488).

При розгляді вказаної кримінальної справи суд з'ясував, що судово-медична експертиза проведена експертом Ялтинського відділення Кримського обласного бюро судово-медичних експертиз. Посилаючись на ч. 3 ст. 7 Закону, суд дійшов висновку, що цей заклад не є державною спеціалізованою установою і не має права на проведення судово-медичних експертиз.

Згідно з листом Ялтинського міського суду АР Крим від 18.01.2011, зазначена постанова оскаржувалась в апеляційному порядку, але ухвалою апеляційного суду АР Крим від 18.12.2007 залишена без змін (оригінал листа суду знаходиться у справі Конституційного Суду України № 2-35/2011).

6.2. Ухвала колегії суддів судової палати у кримінальних справах апеляційного суду Донецької області від 22 квітня 2008 року у кримінальній справі № 11-248/2008 (реєстраційний номер 8924181).

У цій справі експертом ЗАТ «Експерт-сервіс» була проведена судово-трасологічна експертиза, яка віднесена до категорії криміналістичних експертиз. Посилаючись на ст. 7 Закону, суд зробив висновок, що ця експертиза проведена особою, яка за законом не мала права її проводити.

Зазначена ухвала апеляційного суду Донецької області відповідно до ч. 2 ст. 383 та ч. 2 ст. 402 Кримінально-процесуального кодексу України (1960 р.) набрала чинності з моменту її оголошення (див. також копію листа суду від 19.01.2011 № 11-8/1089; оригінал листа знаходиться у справі Конституційного Суду України № 2-35/2011).

6.3. Окрема постанова Шевченківського районного суду м. Запоріжжя від 13 лютого 2012 року у кримінальній справі № 0827/1-917/11 (реєстраційний номер 50773174).

У цій окремій постанові суд, посилаючись на ч. 3 ст. 7 Закону, зазначив, що слідчим не були дотримані вимоги закону при призначенні судово-

почеркознавчих експертиз, які були доручені особі, що не була атестованим експертом державної спеціалізованої установи.

Зазначена окрема постанова набрала законної сили 21.02.2012 (див. лист Шевченківського районного суду м. Запоріжжя від 15.01.2016 № 01–44/13/2016).

6.4. Рішення господарського суду Запорізької області від 17 лютого 2012 року у господарській справі № 11/5009/1007/11 (реєстраційний номер 21548997).

При розгляді зазначеної справи суд, посилаючись на ст. 7 Закону, встановив, що судовий експерт який склав висновок експерта-криміналіста, не є працівником державної спеціалізованої експертної установи, а відтак наданий ним висновок не має юридичної сили.

У листі від 16.01.2016 № 09–13–01/47/2016 господарський суд Запорізької області вказав на неможливість надання відомостей щодо набрання цим рішенням законної сили. Разом із тим, як слідує з Єдиного державного реєстру судових рішень, це рішення у подальшому оскаржувалось в апеляційному та касаційному порядку, однак залишено без змін постановою Донецького апеляційного господарського суду від 18 квітня 2012 року (реєстраційний номер 23693381) та постановою Вищого господарського суду України від 08 серпня 2012 року (реєстраційний номер 25621482).

6.5. Вирок Октябрського районного суду м. Полтави від 27 лютого 2012 року у кримінальній справі № 1–250/11 (реєстраційний номер 22261064).

Судом встановлено, що проведення почеркознавчої експертизи, яка є криміналістичною за своєю природою, було доручено експертно-криміналістичному міжрегіональному центру «Експол», тобто комерційній приватній експертній установі. Посилаючись на ст. 7 Закону, суд дійшов висновку, що підприємницькій структурі «Експол» заборонено проводити такий вид експертиз.

Згідно з листом Октябрського районного суду м. Полтави від 21.01.2016 № 01.2–10/723, зазначений вирок набрав законної сили 14.03.2012.

6.6. Ухвала Іршавського районного суду Закарпатської області від 26 серпня 2015 року у кримінальному провадженні № 301/2662/13–к (реєстраційний номер 49072984).

В ході розгляду вказаного провадження суд дійшов висновку про неможливість доручення судово-почеркознавчої експертизи експертам ТзОВ «Київська незалежна судово-експертна установа», оскільки згідно із ст. 7 Закону, виключно державними спеціалізованими установами здійснюється судово-експертна діяльність, пов'язана з проведенням криміналістичних, судово-медичних і судово-психіатричних експертиз.

У листі суду від 15.01.2016 № 5/1/2016 зазначено, що вказана ухвала про призначення експертизи не оскаржувалася і набрала законної сили 26.08.2015.

6.7. Ухвала слідчого судді Придніпровського районного суду м. Черкаси від 24 вересня 2015 року у кримінальному провадженні № 711/8886/15-к (реєстраційний номер 51101251).

Посилаючись на ст. 7 Закону, суд дійшов висновку, що генетико-молекулярна експертиза є різновидом судово-медичної експертизи і її висновки можуть бути допустимим доказом тільки тоді, коли ця експертиза буде проведена в державній спеціалізованій установі. Центр судових експертиз «Альтернатива» до таких установ не належить.

У листі від 20.01.2016 № 711/8886/15-к/622/2016 Придніпровський районний суд м. Черкаси повідомив, що вказана ухвала слідчого судді не оскаржувалася та набрала законної сили.

6.8. Ухвала апеляційного суду Полтавської області від 07 грудня 2015 року у кримінальному провадженні № 1609/11069/12 (реєстраційний номер 54237846).

Суд встановив, що оскільки почеркознавча експертиза, яка відноситься до криміналістичних експертиз, відповідно до ч. 3 ст. 7 Закону повинна проводитися виключно державними спеціалізованими установами, висновки експерта Міжрегіонального науково-дослідного експертно-консультаційного центру «Експол» слід визнати недопустимим доказом.

Як слідує з листа Київського районного суду м. Полтави від 19.01.2016 № 5/4/2016 та листа апеляційного суду Полтавської області від 18.01.2016 № 02-07/3/2016 р. Вих., вказана ухвала набрала законної сили з моменту її проголошення 07.12.2015; станом на 19.01.2016 відсутні відомості щодо подачі сторонами в цьому провадженні касаційних скарг.

7. Вважаю необхідним висловити також особисті міркування стосовно предмета конституційного звернення.

7.1. На мою думку, положення ч. 3 ст. 7 Закону, якщо їх розглядати у системному зв'язку з положеннями ст. 8 (принцип верховенства права) та п. 4 ч. 3 ст. 129 Конституції України (змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів як один із принципів судочинства), не повинні застосовуватися як підстава для обмеження кола суб'єктів судово-експертної діяльності з окремих категорій судових експертиз. Таку позицію підтверджує загальнопоширена практика, коли окремі категорії судових експертиз, номінально віднесені до державної монополії, фактично доручаються експертам, які не є працівниками державних спеціалізованих установ. Так, існують досить численні випадки, коли приватним експертам доручається проведення криміналістичних експертиз, передусім почеркознавчих. Крім того, абсолютна більшість судово-медичних та судово-психіатричних експертиз проводяться у закладах комунальної форми власності (які також не відносяться до державних спеціалізованих установ). Очевидно, така практика цілком відповідає інтересам правосуддя, оскільки тільки таким чином можна зробити експертизу незалежною організаційно, доступною економічно, забезпечити її проведення у розумні строки, уникаючи створення невинуватих затримок та черг (що, на жаль, є поширеним явищем у багатьох державних спеціалізованих

установах). Разом із тим, існуючі обмеження в доступності незалежної судово-психіатричної експертизи вже призводили до констатації порушення Україною міжнародних зобов'язань (п. 113 рішення Європейського суду з прав людини у справі «Анатолій Руденко проти України» від 17.04.2014).

7.2. Правова доктрина визначає експерта як фізичну особу, основною вимогою до якої є наявність відповідних спеціальних знань. Незалежно від виду судочинства експерт особисто проводить дослідження, особисто складає висновок і несе за нього персональну відповідальність. Процесуальне законодавство висуває певні вимоги до особи експерта, але не містить жодних обмежень стосовно форми власності суб'єкта судової експертизи (ст. 69 Кримінального процесуального кодексу України, ст. 75 Кримінально-процесуального кодексу України 1960 р., ст. 53 Цивільного процесуального кодексу України, ст. 273 Кодексу України про адміністративні правопорушення, ст. 66 Кодексу адміністративного судочинства України, ст. 31 Господарського процесуального кодексу України).

Законодавством передбачені дійові норми, спрямовані на забезпечення незалежності експерта та запобігання його упередженості, зокрема процесуальний порядок призначення експертизи, підстави для обов'язкового відводу (самовідводу) експерта, кримінальна відповідальність за завідомо неправдивий висновок та за відмову від виконання покладених на експерта обов'язків без поважних причин.

Незалежно від форми судочинства, суди мають достатні повноваження для того, щоб належним чином оцінити компетентність та рівень кваліфікації експерта, дотримання процесуальних норм при призначенні та проведенні експертизи, повноту дослідження, обґрунтованість підсумкових висновків експерта, їх узгодженість із дослідницькою частиною та з іншими матеріалами справи.

7.3. Загалом судова експертиза як така до виключної компетенції державних спеціалізованих установ не віднесена. Зокрема, в Україні на підприємницьких засадах проводяться інженерно-технічні, будівельно-технічні, психологічні, економічні, товарознавчі та інші судові експертизи. Виходячи з рівня складності цих експертиз та їх значення для правосуддя, вони не можуть вважатися менш важливими і відповідальними ніж ті, щодо яких встановлена державна монополія.

Попередня редакція Закону (до набрання чинності Законом від 09.09.2004 № 1992–IV) не містила обмеження кола суб'єктів судово-експертної діяльності і передбачала, що судово-експертна діяльність може здійснюватися на підприємницьких засадах на підставі спеціального дозволу (ліцензії), а також громадянами за разовими договорами. Крім того, Закон України «Про підприємництво» від 07.02.1991 № 698–XII до набрання чинності Законом від 01.06.2000 № 1775–III не обмежував підприємницьку діяльність, пов'язану з проведенням окремих категорій судових експертиз.

Обмеження підприємницької діяльності в галузі судових експертиз медичного напрямку (судово-медичних та судово-психіатричних) іде врозріз із

положеннями Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801–XII, який не обмежує коло суб'єктів медичної практики з будь-якої лікарської спеціальності. Так, абзац 9 ст. 4 Закону № 2801–XII одним із основних принципів охорони здоров'я в Україні визначає багатоканальність економіки охорони здоров'я і багатоканальність її фінансування, поєднання державних гарантій з демонополізацією та заохоченням підприємництва і конкуренції.

На сьогоднішній день державна монополія цілком подолана в таких важливих сферах публічної діяльності, як нотаріат (Закон від 02.09.1993 № 3425–XII), третейські суди (Закон від 11.05.2004 № 1701–IV), професійна оціночна діяльність (Закон від 12.07.2001 № 2658–III), аудиторська діяльність (Закон від 22.04.1993 № 3125–XII), діяльність арбітражних керуючих (Закон від 14.05.1992 № 2343–XII). Крім того, Верховна Рада України, приймаючи закони з питань регулювання підприємницької діяльності, проводила курс на послідовну демонополізацію тих її видів, які раніше були віднесені до державної монополії. Зокрема, демонополізовані виготовлення та реалізація військової зброї (Закон від 13.01.2005 № 2340–IV), видобування бурштину (Закон від 18.10.2005 № 2984–IV), обслуговування та експлуатація первинних мереж та супутникових систем телефонного зв'язку; виплата та доставка пенсій, грошової допомоги малозабезпеченим громадянам (Закон від 18.11.2003 № 1280–IV).

Таким чином, обмеження кола суб'єктів судово-експертної діяльності, пов'язаної з проведенням окремих категорій судових експертиз, є безпідставним як у правовому, так і в соціально-економічному аспекті. Крім того, воно суперечить інтересам правосуддя, створює колізію із нормами кодифікованого процесуального законодавства і накладає безпідставні обмеження на призначення та проведення судових експертиз.

Керуючись ст. 150 Конституції України, ст.ст. 42, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України»

ПРОШУ:

Дати офіційне тлумачення частини третьої статті 7 Закону України «Про судову експертизу» від 25.02.1994 № 4038–XII зі змінами, згідно з якою судово-експертна діяльність, пов'язана з проведенням криміналістичних, судово-медичних і судово-психіатричних експертиз, здійснюється виключно державними спеціалізованими установами.

Додаток:

1. Дві копії конституційного звернення з додатками.
2. Витяг із Закону України «Про судову експертизу» від 25.02.1994 № 4038–XII зі змінами (на 1 аркуші).
3. Фотокопія ухвали Конституційного Суду України від 13.07.2011 № 32–у/2011 (на 5 аркушах).

4. Роздруківка ухвали Верховного Суду України від 06.05.2010 у справі № 5–1371к10 (на 6 аркушах).
5. Роздруківка ухвали Цюрупинського районного суду Херсонської області від 31.03.2014 у справі № 664/4307/13–ц (на 3 аркушах).
6. Роздруківка ухвали Семенівського районного суду Чернігівської області від 05.03.2015 у справі № 744/174/15–ц (на 3 аркушах).
7. Роздруківка ухвали Жовтоводського міського суду Дніпропетровської області від 23.04.2015 у справі № 176/63/15–ц (на 3 аркушах).
8. Роздруківка ухвали Жовтоводського міського суду Дніпропетровської області від 28.08.2015 у справі № 176/63/15–ц (на 3 аркушах).
9. Роздруківка ухвали Рівненського окружного адміністративного суду від 02.11.2015 у справі № 817/2284/15 (на 4 аркушах).
10. Роздруківка ухвали Рівненського міського суду Рівненської області від 21.12.2015 у справі № 569/15938/15–ц (на 2 аркушах).
11. Роздруківка постанови Ялтинського міського суду АР Крим від 14.11.2007 у справі № 1–624/2007 (на 3 аркушах).
12. Роздруківка ухвали апеляційного суду Донецької області від 22.04.2008 у справі № 11–248/2008 (на 3 аркушах).
13. Роздруківка окремої постанови Шевченківського районного суду м. Запоріжжя від 13.02.2012 у справі № 0827/1–917/11 (на 2 аркушах).
14. Роздруківка рішення господарського суду Запорізької області від 17.02.2012 у справі № 11/5009/1007/11 (на 8 аркушах).
15. Роздруківка постанови Донецького апеляційного господарського суду від 18.04.2012 у справі № 11/5009/1007/11 (на 4 аркушах).
16. Роздруківка постанови Вищого господарського суду України від 08.08.2012 у справі № 11/5009/1007/11 (на 2 аркушах).
17. Роздруківка вироку Октябрського районного суду м. Полтави від 27.02.2012 у справі № 1–250/11 (на 23 аркушах).
18. Роздруківка ухвали Іршавського районного суду Закарпатської області від 26.08.2015 у провадженні № 301/2662/13–к (на 13 аркушах).
19. Роздруківка ухвали слідчого судді Придніпровського районного суду м. Черкаси від 24.09.2015 у провадженні № 711/8886/15–к (на 3 аркушах).
20. Роздруківка ухвали апеляційного суду Полтавської області від 07.12.2015 у провадженні № 1609/11069/12 (на 15 аркушах).
21. Лист Цюрупинського районного суду Херсонської області від 19.01.2016 № 02–03/75/2016 (на 1 аркуші).
22. Лист Семенівського районного суду Чернігівської області від 16.01.2016 № 6/124/2016 (на 1 аркуші).
23. Лист Жовтоводського міського суду Дніпропетровської області від 22.01.2016 № 01–16/9/2016 (на 1 аркуші).
24. Лист Рівненського окружного адміністративного суду від 14.01.2016 № 01–41/242/16 (на 1 аркуші).
25. Лист Рівненського міського суду Рівненської області від 19.01.2016 № 569/15938/154/763/16–вих (на 1 аркуші).

26. Фотокопія листа Ялтинського міського суду АР Крим від 18.01.2011 (на 1 аркуші).
27. Фотокопія листа апеляційного суду Донецької області від 19.01.2011 № 11–8/1089 (на 1 аркуші).
28. Лист Шевченківського районного суду м. Запоріжжя від 15.01.2016 № 01–44/13/2016 (на 1 аркуші).
29. Лист господарського суду Запорізької області від 16.01.2016 № 09–13–01/47/2016 (на 1 аркуші).
30. Лист Октябрського районного суду м. Полтави від 21.01.2016 № 01.2–10/723 (на 1 аркуші).
31. Лист Іршавського районного суду Закарпатської області від 15.01.2016 № 5/1/2016 (на 1 аркуші).
32. Лист Придніпровського районного суду м. Черкаси від 20.01.2016 № 711/8886/15–к/622/2016 (на 1 аркуші).
33. Лист Київського районного суду м. Полтави від 19.01.2016 № 5/4/2016 (на 1 аркуші).
34. Лист апеляційного суду Полтавської області від 18.01.2016 № 02–07/3/2016 р. Вих. (на 1 аркуші).
35. Роздруківка сторінки з результатами пошуку рішень у справі № 176/63/15–ц в Єдиному державному реєстрі судових рішень (на 1 аркуші).
36. Роздруківка сторінки з результатами пошуку рішення за номером 53324030 в Єдиному державному реєстрі судових рішень (на 1 аркуші).
37. Завірена фотокопія свідоцтва про реєстрацію фізичної особи — підприємця Каніщева А. В. від 12.09.2005 серія В00 № 947882 (на 1 аркуші).
38. Завірена фотокопія посвідчення про підтвердження Каніщеву А. В. вищої кваліфікаційної категорії зі спеціальності «судово-психіатрична експертиза» від 10.11.2014 № 2100 (на 1 аркуші).

12.02.2016

А. В. Каніщев